

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Floremundi Raemundi V. Cl. Olim Consiliarii Regis
Galliarvm Ex Calviniano Catholici Synopsis Omnium hujus
temporis Controversiarum tam inter Lutheranos,
Calvinistas quam alios plurimos. Sive Historia ...**

Raemond, Florimond de

Coloniae Agrippinae, 1655

caput decimum sextum. De Clemente Maroto, qui primus Psalmos Gallicis
rhythmis illigavit deque ejus vita & morte.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10880

cāstā turpiter profanarūt, ex ecclesijs in priuato-
rum aedes, ex aedibus in fabricarum officinas, pistrina
arque ergastilum tractatos. Neque enim par
est, ut mago illius Prophetæ ac regis, quem SS.
Trinitatis præconem ex antiquis Patribus quidam
appellant, enthusiastam, ut ita dicam, & cœlestes
contemplationes, in profanis passim locis adeoq;
ipsis lauacris prostituantur. Quis enim non in-
dignetur, à veteramento calceos sumente diuinū
illud *Miserere*, &c. aut à fabro ferrum versante il-
lud, *De profundis*, &c. sine vlla animi attentione aut
deuotione mugiri magis quam cantari audiens?
Quid quod nonnulli ipsidem turpissime ad amores,
vel iocos ac ludibria abusi sunt, & adhuc abutuntur?
vt vidua illa, quæ Principi alicui placere cupiens,
& quasi complexus suos offerens, Psalmum cxxi.
Domino non est exaltatum cor meum, &c. cantillabat.
Audi hac de re non quidem Theologi, doctissimi
tamen hominis iudicium. Nō sine ratione est, inquit,
quod Catholica Ecclesia promiscuum temerarium & in-
discretum sanctorum illorum & diuinorum Cantorum
ab ipso S. Spiritu Dauidi dictatorum usum prohibuit.
Neque enim Deus miscendus est nostris actionibus, nisi cū
plena honoris & respectus attentione ac reuerentia. Vox
hac nimis diuina est quam vt aures nostras solum demul-
ceat. Ex corde, non ex lingua producenda est: nec per-
mittere oportet vt puer in officina hoc veluti ludo in me-
dio frivolarum & vanissimarum cogitationum sese oble-
ctet. Quanto minus, o Montane, Psittaci cantus tales
docendi sunt, qui in Gallia Psalmum aliquem Maroti-
cum (a) medicantes sepe auditi sunt. Lepida cum pri-
mis est historia quæ de Carnutum Vicedomino,
Caluiniā factionis homine, circumfertur. Is
quum Neraci, quo cum Nauarræ Rege venerat,
forte cum Ministro quodam de Psalmorum cantu
disceptaret, sibi que cum velut primitiua Ecclesiæ
incognitum, non magnopere placere ostenderet,
quum alteraatiua Clericorum responsiones de-
monstraret, populam silentium potius quam lin-
guam & vocem cantui accommodasse, Minister e-
contra hanc Dei laudandi ac precandi formam, &
receptam in sua Ecclesia consuetudinem laudaret
ille, *Profecto*, inquit, *si vera sunt quæ dicis, Domine*
*Minister, lepide facturus sim, si ego Vestra maiestati sup-
plicaturus vt aliquot scutorum millibus inopiam me-
am subleuet, ad genua vestra accidam, & preces meas*
santillans offeram; simul Psalmum accommodatis ad
rem præsentem verbis auspiciatus, omnibus circumstan-
tibus ridendi materiam præbuit, excepto Ministro, qui i-
ratius inde proripuit. Non pauci certe Caluinum

hoc nomine nec iniuria reprehendunt, quod in
nouella sua Ecclesia cantus eiusmodi cantari, &
tamquam Dei Verbum adorari permiserit. Ista e-
nim Psalmorum versio non minus apud Caluini-
stas habet auctoritatis quam apud nos vulgaris i-
sta Bibliorum: quum tamen ipsi Septuaginta In-
terpretes in sua versione à Spiritu S. ducti, sepe
magis verum quam interpretatum munere functi
videantur; vt & ipse Dauid per præsentia sepe fu-
tura demonstrat.

DE ERRORIBVS ET FALSITA-
tibus à Maroto in Gallica Psalmorum
versione commissis.

CAPVT XV.

Lectori S.

Siquidem ea quæ toto hoc capite, ab Auctore
disputantur, mere ad Gallicam, & quidem
rhythmicam illam Maroti & Beza ver-
sionem spectent, atq; extra eam linguam nullum usum
suis in hoc libro constet caput numerus, titulum ni-
hilominus hoc loco ponere visum est. Interim eius lin-
gua periti (his enim solis caput hoc scriptum est) si quid
in vtriusque, Maroti, inquam, & Beza versione Au-
ctor desideret, scire cupiat, ex ipso fonte facile petent:
Ad parem diligentiam conferendi vulgatos psalmos
cum sacro textu inuitantur in suis linguis alia natio-
nes, vt habeant parata verba ad exprobrationes Aca-
tholicorum.

DE CLEMENTE MAROTO, QUI
primus Psalmos Gallicis rhythmis il-
ligauit, de que eius vita &
morte.

CAPVT XVI.

ARGVMENTVM.

- I. Primi Lutherano-Caluinistæ in Gallia Psalmos non
decantantur. II. Cle-
a à Maroto paraphraste rhythmico psalmorum
segg. capp. explicando.

- II. Clemens Marotus præstantissimus aui sui Poeta.
 III. In Italiam fugit inde reuersus, ex Consilio Francisci Vatabli, Psalmos Davidis in rhythmos redigit.
 IV. Ob literarum imperitiam, multos errores in regio illo opere vertendo committit.
 V. Theologica Academia Parisiensis Facultas Psalmorum à Maroto versusum publicationem impedire conatur.
 VI. Marotus Geseuam se confers, flagris ibi ob flagitium cesus.

I. Infelices Lutherani, quorum supra quæ Gallicani schismatis explicarem initia mentionem feci, deserta Ecclesia hinc inde errantes, ac velut medio in mari inter breuia & scopulos, Scyllam & Charibdim, amissa sacra illa anchora, cum præstantissimi naufragij metu, fluctuantes, Lutherani inquam, etiam cætus ac conciones, quas Exhortationes vocabant, inter se celebrarent, nullo tam è initio Psalmorum cantu utebantur. Vnus Diaconorum vel Superintendentium aliquis vnum & alterum, prout visum erat, cœtui prælegebat: donec tandem A. M. D. XL. aulicus quidam nescio quo cœstro percitus, repente profiliit, & manu operi ad-mota, sanctum hunc librum profanis versibus illigauit. Quis vero ille ac qualis fuerit, operæ præciū videtur, ad posteritatis memoriam atque utilitatem hoc loco paucis narrare.

II. Regnante in Gallia Francisco I. quum omnium literarum, quarum ille munificentissimus erat patronus, tum vulgaris etiam Poëtices studia, hæcenus valde languida, misitice restitescere cœperunt. Et hæc quidem opera potissimum Clementis cuiusdam Maroti, è Cadurcorum metropoli, quam Doucanam quidam vocant, oriundi, qui admirabili venæ felicitate, & singulari in uentionum Poëticarum artificio, quod Epigrammata eius testantur, sui aui Poetas omnes facile superabat. Erat hic Regi à cubiculis, summaque eius gratia, ut qui studijs illis valde delectaretur, atque ipse etiam in ijs aliquando operam suam poneret, stotabat: ridiculus interim, dicax, ac pæne scurræ. Is rarus Poëtis ac pictoribus omnia licere, respicias ac sanctas versiculis suis traducere cœpit. Quo nomine quum hæreseos suspectum se fecisset, ac ne manus sibi iniicerentur metueret, in Beneatnam ad Margaritham reginam profugit.

III. Animaduertens vero ne hic quidem satis

se tutum esse, Ferrariam in Italiam profectus est, à Ducissa humaniter exceptus, ut & alij quos ignis metus Gallia expulerat. Eius intercessione impetrata à rege venia, Lutetiam redijt, ac cum Francisco Vatablo Hebraicæ linguæ Professore, familiaritatem contraxit, hortante, ut relictis profanis & ridiculis argumentis, venam Poeticam sacris potius rebus impenderet, ac Davidis Psalterium vertendum susceperet. Erat autem Vatablus Catholicæ religionis studiosissimus, nec quidquam minus cogitabat, quam hoc suum Consilium aliquando Catholicæ religioni obfuturum. Ad eò considerare oportet sacra aggredi, nec eis manum ad mouere in consultis Ecclesiæ præsulibus, maxime Romano Pontifice Christi Vicario quem Sp. S. unctio peculiariter regit.

IV. Sic ergo Marotus Vatablo vsus interprete (erat enim meliorem literarum, ut & omnium scientiarum imperitus) illotis manibus sacra hæc mysteria tractanda suscepit, ac Davidicum Psalterium ita lancinauit, truncauit ac mutauit, ut de regio illo vate non minus quam de Deiphobo dici possit:

*Deiphobum vidi lacerum crudeliter ora,
 Ora manuque ambas:*

Et vix vllæ regis illius ac diuinæ maiestatis, quæ in Davidico opere (quod S. Augustinus S. Scriptura & omnium scientiarum Compendium appellauit) elucet, vestigia supersint: siue Vatablo non tantam quantam par erat, diligentiam adhibente, siue Maroto, numerorum angustijs incluso, nimis magnam licentiam permittente.

V. Theologica Facultas Parisiensis, cuius Nauarra & Sorbona præcipua sunt Collegia, hoc modo hæreseos fenestram aperiri animaduertens, grauites ea dere apud regem conquesta est, simulque censuram triginta Psalmorum, quos Marotus iam imprimi curauerat, exhibuit, rogans ne Sacram Scripturam ab illitterato plane homine sic profanari, eiusque versionem sine Ecclesiæ approbatione & Superiorum permissu edere pateretur. Quamuis autem rex tam Marotum quam versiculos eius in primis amaret, eo que aliquam diu tergiuersaretur, tandem tamen ne quid in hoc genere amplius aliquid à Maroto scriptum publicaretur, edixit. Sed verum est profecto quod vulgo dicti solet,

Nititur in vetitum semper cupimusque negare.

Nam & tunc statim Maroti verho tantis studijs

dijis expeti cepit, ut typographi exemplaribus imprimendis vix sufficerent. Nec in Musicos tantum numeros (qui hodieque etiam vsurpantur) verum etiam quam quisque vellet modulationem redacti Psalmi illi passim cantillabantur. Adeoque in aula etiam rex, regina, alij velut proprium aliquem sibi quisque eligebat & ad profanas res, studia sua ac vota accommodabat.

VI. Marotus interim rursus à carcere sibi metuas, quod linguæ parum moderari posset, Geneviam profugit, ubi ad triginta Psalmos iam editos, adhuc viginti alios addidit. Et quamvis in sacro hoc studio multum versaretur, mores tamen mutare non poterat. Quum ergo in prava schola educatus, Ecclesiastica censura ac disciplina vitam suam subijcere non posset, sic loquitur Ecclesiastica Calvinistarum Historia, volens, credo, dicere, Marotum hospiciam suam corruptisse in Piedemontium concessit, quam regionem tum Galli tenebant, atque ibi sub regionum Praefectorum patrocinio rursus aliquam diu vixit, Augusta Taurinorum anno ætatis suæ LX. mortuus. Beza ait. Marotum admirabili ingenij felicitate, sine ulla litterarum aut scientiarum cognitione, omnes antea Poetas superasse, quumque bis religionis causa regno excessisset, de Ecclesia optime fuisse meritum (cuius beneficij memoria ad posteros semper duratura sit) tertio Psalmorum Davidis parte vulgariibus rhythmicis reddita. Morum vero ac vite, quam in aula, unde pietas & honestas fere exulent, totam pene exegerit, reformanda ac melius instituenda, exiguam curam habuisse. Silentio interim præterit Beza, bonum hunc Poetam, ob præclara illa, credo, in Ecclesiam merita, Genevæ flagris casum fuisse. Eidem mortuo idem Beza Gallico carmine parentavit, quod Psalmorum versionis præfixum legitur: additisque centum reliquis (non eadem tamen felicitate & elegantia qua Marotus, etsi doctrina aliisque rebus multo instructior) Psalmis, totum opus absolvit. Quia vero dubium mihi non est, quin lector scire cupiat quidnam ille Beza sit torques à nobis in hanc hæretici Theatri scenam productus: age vitam eius ac mores sequenti capite breviter tantquam in tabella depictam.

DE THEODORO BEZA MAROTI imitatore, ac Psalmodia à Calvinistis introducta.

CAPUT XVII.

ARGUMENTVM.

- I. Theodori Beza natiuitas & eruditio.
- II. Idem scabies doloribus vexatus ad desperationem pene redigitur.
- III. Beza Ecclesiasticum Prioratus munus adipiscitur.
- IV. Ecclesia repudium mittit, & quare.
- V. Genevam se confert.
- VI. Maroti & Beza Psalmi rhythmicis Musicis numeris includuntur.
- VII. Melodia Psalmorum Calvinisticorum lasciuia.
- VIII. Quando Psalmi in concionibus decantari ceperint.

I. **T**heodorus Beza natus fuit apud Vezelios Anno MDXIX. ipso die 3. Ioannis unde discipulorum quidam alterum eum Ioannem fuisse dicunt. Natiuitatem suam, & quomodo mirabiliter à Deo ex parentum Papisticorum manibus liberatus fuerit; ipse in epistola quodam ad Meliorem Volmarium scripta exponit; inter alia optans, ut parentes sui vera Dei potius cognitione illustrati quam nobiles fuissent. O crudelis parricida! qui non corpus solum, sed etiam animam eorum à quibus vitam accepisti, quantum in te est, occidis, dum eos Otco tradis. Sed hæc Deus vindicabit.

Fuit vero Beza multis ingenij atque animi dotibus ornatus facundus, industrius, Consilio promptus, in Græcis ac Latinis litteris bene versatus, imprimis vero ad Poeticam, siue Latinam siue Gallicam lingua scribere vellet, ab ipsa Natura veluti factus. Quid in hoc genere potuerit, libelli Anno MD. XLVIII. ab ipso editi loquuntur, in quibus effigies eius expressa cernitur, cum sequenti ipscriptione:

*Vos docti, doctæ præcingite tempora lauro,
Ni satue sit illam vel te. gisse manu.*

In his multa sunt Amatoria, quibus elegantius, vel ut verius dicam, nequius Catullus ac Tibullus nihil scripserunt. Sed quia nota est eius Cæcilia, nos ad alia properemus.

II. Ante-